

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I *Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk*

- ★ Rådets forordning (EØF) nr. 3975/87 af 14. december 1987 om fastsættelse af fremgangsmåden ved anvendelse af konkurrencereglerne på virksomheder i luftfartssektoren 1
 - ★ Rådets forordning (EØF) nr. 3976/87 af 14. december 1987 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis inden for luftfartssektoren 9
-

II *Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk*

Rådet

87/601/EØF:

- ★ Rådets direktiv af 14. december 1987 om billetpriser for ruteflyvning mellem medlemsstaterne 12

87/602/EØF:

- ★ Rådets beslutning af 14. december 1987 om deling af passagerkapaciteten mellem luftfartsselskaber ved ruteflyvning mellem medlemsstaterne samt om luftfartsselskabers adgang til at deltage i ruteflyvning mellem medlemsstaterne 19

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 3975/87

af 14. december 1987

om fastsættelse af fremgangsmåden ved anvendelse af konkurrencereglerne på virksomheder i luftfartssektoren

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 87,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelser fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Konkurrencereglerne udgør en del af de almindelige bestemmelser i traktaten, som ligeledes gælder for luftfart; de nærmere retningslinjer for anvendelsen af disse bestemmelser findes enten i kapitlet vedrørende konkurrence, eller de skal fastsættes i henhold til de deri fastlagte procedurer;

i henhold til Rådets forordning nr. 141 ⁽⁴⁾ finder Rådets forordning nr. 17 ⁽⁵⁾ ikke anvendelse på transportområdet; Rådets forordning (EØF) nr. 1017/68 ⁽⁶⁾ gælder kun for transport på landjorden og på sejlbare vandveje; Rådets forordning (EØF) nr. 4056/86 ⁽⁷⁾ gælder kun for søtransport; Kommissionen har derfor for tiden intet middel til

direkte at undersøge tilfælde af formodet overtrædelse af traktatens artikel 85 og 86 på luftfartsområdet; Kommissionen har heller ikke de nødvendige beføjelser til at træffe beslutninger eller iværksætte sanktioner for at bringe de overtrædelser, den har konstateret, til ophør;

luftfartssektoren har visse træk, der er særegne for denne sektor; endvidere reguleres den internationale luftfart af et net af bilaterale aftaler staterne imellem, som fastsætter betingelserne for de ruteflyvninger mellem de kontraherende parters områder, som varetages af de udpegede luftfartselskaber;

fremgangsmåder, som berører konkurrencen inden for luftfarten mellem medlemsstaterne, kan på afgørende vis påvirke handelen mellem medlemsstaterne; det er derfor ønskeligt, at der indføres bestemmelser, som sætter Kommissionen i stand til i nært og vedvarende samarbejde med de kompetente myndigheder i medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på anvendelsen af artikel 85 og 86 på international luftfart mellem lufthavne i Fællesskabet;

denne forordning skal fastsætte de nødvendige procedurer, beføjelser og sanktioner for at sikre overholdelsen af forbuddene i traktatens artikel 85, stk. 1, og artikel 86; der bør i så henseende tages hensyn til procedurebestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1017/68, som gælder for transport på landjorden og på sejlbare vandveje, idet disse tager visse særlige karakteristiske træk ved transportvirksomhed som helhed i betragtning;

de pågældende virksomheder må have ret til at blive hørt af Kommissionen; tredjeparter, hvis interesser kan blive berørt af en beslutning, må have lejlighed til at forelægge deres bemærkninger forinden, og der må sikres vid udbredelse i offentligheden af de beslutninger, der er truffet;

alle beslutninger, som træffes af Kommissionen i henhold til denne forordning, kan indbringes for Domstolen på de i traktaten fastsatte betingelser; det er endvidere ønskeligt, at

⁽¹⁾ EFT nr. C 182 af 9. 7. 1984, s. 2.

⁽²⁾ EFT nr. C 182 af 19. 7. 1982, s. 120, og EFT nr. C 345 af 21. 12. 1987.

⁽³⁾ EFT nr. C 77 af 21. 3. 1983, s. 20.

⁽⁴⁾ EFT nr. 124 af 28. 11. 1962, s. 2751/62.

⁽⁵⁾ EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

⁽⁶⁾ EFT nr. L 175 af 23. 7. 1968, s. 1.

⁽⁷⁾ EFT nr. L 378 af 31. 12. 1986, s. 4.

Domstolen, i henhold til artikel 172, får fuld prøvelsesret med hensyn til beslutninger, i henhold til hvilke Kommissionen pålægger bøder eller tvangsbøder;

det er hensigtsmæssigt at undtage visse aftaler, vedtagelser og samordnet praksis fra forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, når formålet hermed og virkningen heraf alene er at opnå tekniske forbedringer eller iværksætte et samarbejde;

i betragtning af de specielle aspekter ved luftfart påhviler det i første række virksomhederne selv at drage omsorg for, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis er forenelige med konkurrencereglerne, og det er derfor ikke nødvendigt at pålægge dem pligt til at foretage anmeldelse heraf til Kommissionen;

virksomhederne kan i visse tilfælde ønske at få Kommissionens bekræftelse på, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis opfylder forskrifternes krav, og det er derfor hensigtsmæssigt at indføre en forenklet procedure for sådanne tilfælde;

denne forordning anfægter ikke anvendelsen af traktatens artikel 90 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. I denne forordning fastlægges de nærmere retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 85 og 86 på lufttransport.
2. Den finder kun anvendelse på international luftfart mellem Fællesskabets lufthavne.

Artikel 2

Undtagelser for så vidt angår visse tekniske aftaler

1. Det i traktatens artikel 85, stk. 1, fastsatte forbud gælder ikke for aftaler, vedtagelser og samordnet praksis som anført i bilaget, som udelukkende har til formål og til følge, at der gennemføres tekniske forbedringer eller samarbejde af teknisk karakter. Denne liste er ikke udtømmende.
2. Kommissionen forelægger om nødvendigt Rådet forslag til ændring af listen i bilaget.

Artikel 3

Behandling af sager på begæring eller på initiativ af Kommissionen

1. Kommissionen indleder på begæring eller på eget initiativ behandlingen af en sag med henblik på at bringe en overtrædelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 til ophør.

Berettiget til at indgive klager er:

- a) medlemsstaterne;
- b) fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse.

2. På begæring af de berørte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder kan Kommissionen bekræfte, at der, ud fra de oplysninger, den er i besiddelse af, ikke i henhold til traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 er nogen anledning til for dens vedkommende at skride ind med hensyn til en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis.

Artikel 4

Afslutning af sager behandlet på begæring eller på initiativ af Kommissionen

1. Konstaterer Kommissionen, at der foreligger en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, kan den ved beslutning pålægge de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder at bringe en sådan overtrædelse til ophør.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne forordning kan Kommissionen rette henstillinger til de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder om at bringe overtrædelsen til ophør, inden den træffer beslutning i henhold til første afsnit.

2. Finder Kommissionen, når sagen beror på en klage, at der efter de foreliggende kendsgerninger ikke er anledning til at skride ind i henhold til traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, med hensyn til en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, tilbageviser den ved en beslutning klagen som ubegrundet.

3. Finder Kommissionen, når sagen beror på en klage eller på dens eget initiativ, at en aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis opfylder betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3. I beslutningen anføres den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for den dag, på hvilken beslutningen vedtages.

Artikel 5

Anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3
Indsigelser

1. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, som ønsker at påberåbe sig traktatens artikel 85, stk. 3, med hensyn til aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 85, stk. 1, angivne art, som de er deltagere i, indgiver en ansøgning til Kommissionen.

2. Finder Kommissionen, at ansøgningen kan fremmes, og er den i besiddelse af alt foreliggende materiale, offentliggør den, såfremt der ikke allerede på grundlag af artikel 3 er indledt en sag mod den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis, så hurtigt som muligt i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* et resumé af ansøgningens indhold med opfordring til enhver interesseret tredjemand og medlemsstat om inden for en frist på 30 dage at fremsætte sine bemærkninger over for Kommissionen. Ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelsen af deres forretningshemmeligheder.

3. Såfremt Kommissionen ikke inden for en frist på 90 dage fra dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* meddeler ansøgerne, at der består betydelig tvivl med hensyn til anvendeligheden af artikel 85, stk. 3, anses aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis som beskrevet i ansøgningen for at være fritaget fra forbuddet i den forløbne tid og i højst seks år fra datoen for offentliggørelsen af ansøgningen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Konstaterer Kommissionen efter udløbet af fristen på 90 dage, men før udløbet af seksårsperioden, at betingelserne for anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, ikke er opfyldt, erklærer den ved en beslutning, at det i artikel 85, stk. 1, indeholdte forbud er gældende. Denne beslutning kan tillægges tilbagevirkende kraft, såfremt de pågældende parter har afgivet urigtige oplysninger, har misbrugt en fritagelse fra bestemmelse i artikel 85, stk. 1, eller har overtrådt artikel 86.

4. Kommissionen kan fremsende den i stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse til ansøgerne; den skal gøre det, såfremt en medlemsstat anmoder herom inden for en frist på 45 dage fra dagen for fremsendelsen af ansøgningen til denne medlemsstat i henhold til artikel 8, stk. 2. Medlemsstatens anmodning skal være begrundet i betragtninger, der bygger på traktatens konkurrenceregler.

Konstaterer Kommissionen, at betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, er opfyldt, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3. I Beslutningen angives den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for datoen for ansøgningen.

Artikel 6

Gyldighedsperiode for og tilbagekaldelse af beslutninger
om anvendelse af artikel 85, stk. 3

1. I den beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, der er vedtaget i overensstemmelse med artikel 4 eller 5 i denne forordning, skal beslutningens gyldighedsperiode anføres; dette tidsrum udgør i almindelighed ikke mindre end seks år. Der kan knyttes betingelser og forpligtelser til beslutningen.

2. Beslutningen kan fornys, hvis forudsætningerne for anvendelse af artikel 85, stk. 3, fortsat er opfyldt.

3. Kommissionen kan tilbagekalde eller ændre beslutningen eller forbyde de pågældende bestemte handlinger:

- a) såfremt de faktiske forhold har ændret sig på et for beslutningen væsentligt punkt, eller
- b) såfremt de pågældende ikke overholder en forpligtelse, der er knyttet til beslutningen, eller
- c) såfremt beslutningen hviler på urigtige oplysninger eller er fremkaldt ved svig, eller
- d) såfremt de pågældende misbruger den ved beslutningen opnåede fritagelse fra traktatens artikel 85, stk. 1.

I de i litra b), c) og d) nævnte tilfælde kan beslutningen tilbagekaldes med tilbagevirkende kraft.

Artikel 7

Kompetence

Bortset fra Domstolens adgang til at prøve beslutningen, er det alene Kommissionen, som kan vedtage en beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3.

Medlemsstaternes myndigheder forbliver kompetente til at afgøre, om betingelserne i artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 er opfyldt, så længe Kommissionen hverken har taget skridt til at udarbejde en beslutning i det enkelte tilfælde eller har fremsendt den i artikel 5, stk. 3, første afsnit, i denne forordning omhandlede meddelelse.

Artikel 8

Forbindelse med medlemsstaternes myndigheder

1. Kommissionen gennemfører den i denne forordning omhandlede sagsbehandling i nær og vedvarende forbin-

delse med medlemsstaternes kompetente myndigheder; disse er berettigede til at fremsætte bemærkninger vedrørende sagsbehandlingen.

2. Kommissionen fremsender omgående til medlemsstaternes kompetente myndigheder en genpart af klager og ansøgninger samt af de vigtigste dokumenter, der som et led i sagsbehandlingen forelægges den eller fremsendes af den.

3. Et Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål på Luftfartsområdet høres før enhver beslutning, der træffes som følge af behandlingen af en sag i henhold til artikel 3, samt før enhver beslutning i henhold til artikel 5, stk. 3, andet afsnit, eller artikel 5, stk. 4, andet afsnit, eller artikel 6. Det Rådgivende Udvalg skal endvidere høres før vedtagelsen af de i artikel 19 omhandlede gennemførelsesbestemmelser.

4. Det Rådgivende Udvalg sammensættes af embedsmænd med sagkundskab inden for luftfart samt karteller og monopoler. Hver medlemsstat udpeger to embedsmænd til at repræsentere den; disse kan ved forfald erstattes af en anden embedsmand.

5. Høringen finder sted på et fælles møde, som Kommissionen indkalder til; dette møde finder sted tidligst fjorten dage efter afsendelsen af indkaldelsen. For hver sag, der skal behandles, skal indkaldelsen vedlægges et resumé af sagen med angivelse af de vigtigste dokumenter samt et foreløbigt forslag til beslutning.

6. Det Rådgivende Udvalg kan afgive en udtalelse, selv om medlemmer af udvalget eller deres stedfortrædere ikke er til stede. Resultatet af høringen skal udformes i et referat, der vedlægges forslaget til beslutning. Det offentliggøres ikke.

Artikel 9

Begæring om oplysninger

1. Kommissionen kan til løsning af de opgaver, som er pålagt den ved denne forordning, indhente alle nødvendige oplysninger fra medlemsstaternes regeringer og kompetente myndigheder samt fra virksomheder og sammenslutninger af virksomheder.

2. Fremsætter Kommissionen begæring om oplysninger over for en virksomhed eller en sammenslutning af virksomheder, sender den samtidig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hovedkontor, en genpart af begæringen.

3. I sin begæring skal Kommissionen angive retsgrundlaget for og formålet med begæringen samt de sanktioner, der i artikel 12, stk. 1, litra b), er fastsat for afgivelse af urigtige oplysninger.

4. Pligten til at afgive oplysninger påhviler virksomhedernes indehavere eller disses repræsentanter, og for så vidt angår juridiske personer og selskaber samt firmaer og sammenslutninger, der ikke har status som juridiske personer, påhviler oplysningspligten den person, der i henhold til lov eller vedtægt er bemyndiget til at repræsentere dem.

5. Såfremt en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder ikke meddeler de krævede oplysninger inden for udløbet af en af Kommissionen fastsat frist, eller ikke giver udtømmende oplysninger, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne ved beslutning. I denne beslutning angives det, hvilke oplysninger der kræves, og der fastsættes en passende frist for afgivelse af oplysningerne med henvisning til de i artikel 12, stk. 1, litra b), og artikel 13, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner samt til adgangen til at indbringe klage over beslutningen for Domstolen.

6. Kommissionen sender samtidig en genpart af sin beslutning til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hovedkontor.

Artikel 10

Undersøgelser foretaget af medlemsstaternes myndigheder

1. På Kommissionens begæring foretager medlemsstaternes kompetente myndigheder de undersøgelser, som Kommissionen i henhold til artikel 11, stk. 1, anser for nødvendige, eller som den har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3. De embedsmænd fra medlemsstaternes kompetente myndigheder, som har fået til opgave at gennemføre disse undersøgelser, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt udstedt af den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages. Fuldmagten skal indeholde en angivelse af undersøgelsens genstand og formål.

2. På anmodning af Kommissionen eller af den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan embedsmænd fra Kommissionen bistå den kompetente myndigheds embedsmænd med løsningen af deres opgaver.

Artikel 11

Kommissionens beføjelser til at foretage undersøgelser

1. Til løsning af de opgaver, som i denne forordning er henlagt til Kommissionen, kan denne foretage alle nødvendige undersøgelser hos virksomheder eller sammenslut-

ninger af virksomheder. Til dette formål har Kommissionens befuldmægtigede embedsmænd følgende beføjelser:

- a) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer;
- b) at tage genparter eller ekstraktudskrifter af bøger og forretningspapirer;
- c) at kræve mundtlige forklaringer på stedet;
- d) at få adgang til alle virksomhedens eller virksomheds-sammenslutningens lokaler, grunde og transportmidler.

2. Kommissionens befuldmægtigede embedsmænd udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt, der indeholder oplysning om undersøgelsens genstand og formål samt om de i denne forordning i artikel 12, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner, der finder anvendelse, såfremt de forlangte bøger eller forretningspapirer ikke fremlægges i deres helhed. Kommissionen skal med passende varsel give den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, underretning om undersøgelsen og om de befuldmægtigede embedsmænds identitet.

3. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder har pligt til at underkaste sig de undersøgelser, som Kommissionen har truffet beslutning om. I beslutningen angives undersøgelsens genstand og formål med fastsættelse af datoen for dens begyndelse og med oplysning om de i artikel 12, stk. 1, litra c), og artikel 13, stk. 1, litra d), fastsatte sanktioner samt om adgangen til at indbringe klage over beslutningen for Domstolen.

4. Kommissionen træffer de i stk. 3 omhandlede beslutninger efter at have indhentet udtalelse fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages.

5. Embedsmænd fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan efter anmodning fra denne myndighed eller fra Kommissionen bistå Kommissionens embedsmænd med løsningen af deres opgaver.

6. Modsætter en virksomhed sig en i henhold til denne artikel påbudt undersøgelse, yder den pågældende medlemsstat de af Kommissionen bemyndigede embedsmænd den fornødne støtte til løsning af deres opgaver. Med henblik herpå træffer medlemstaterne, efter at have rådført sig med Kommissionen, senest den 31. juli 1989 de fornødne foranstaltninger.

Artikel 12

Bøder

1. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på fra 100 til 5 000 ECU, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) fremsætter urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en begæring eller ansøgning i henhold til artikel 3, stk. 2, eller artikel 5;
- b) i et svar på en begæring i henhold til artikel 9, stk. 3 eller 5, giver en oplysning, der er urigtig, eller ikke giver en oplysning inden udløbet af den frist, som er fastsat ved beslutning, vedtaget i henhold til artikel 9, stk. 5;
- c) under en undersøgelse i henhold til artikel 10 eller artikel 11 kun ufuldstændigt fremlægger de forlangte bøger eller øvrige forretningspapirer eller nægter at underkaste sig en undersøgelse, der er påbudt ved beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3.

2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og op til 1 mio ECU, eller et beløb herudover, dog højst svarende til 10 % af omsætningen i det foregående regnskabsår i de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) overtræder bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, eller
- b) handler i strid med et påbud meddelt i henhold til artikel 6, stk. 1, i denne forordning.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til såvel overtrædelsens omfang som til dens varighed.

3. Bestemmelserne i artikel 8 finder anvendelse.

4. Beslutninger, der træffes i henhold til stk. 1 og 2, er ikke sanktioner i strafferetlig forstand.

5. De bøder, som er omhandlet i stk. 2, litra a), kan ikke pålægges for handlinger, som foretages efter, at anmeldelse er sket til Kommissionen, og inden denne træffer beslutning i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, for så vidt de ligger inden for grænserne af den i anmeldelsen beskrevne erhvervsudøvelse.

Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse, hvis Kommissionen har meddelt de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, at den efter en foreløbig undersøgelse er af den opfattelse, at traktatens artikel 85, stk. 1, finder anvendelse, og at anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, ikke er berettiget.

Artikel 13

Tvangsbøder

1. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder tvangsbøder på mindst 50 og op til 1 000 ECU for hver dag, der går ud over den i beslutningen fastsatte dato, for at tvinge dem til:

- a) at ophøre med en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, hvis ophør den har anordnet i henhold til artikel 4 i denne forordning;
- b) at ophøre med en handling, som er forbudt i henhold til artikel 6, stk. 3;
- c) at afgive udtømmende og rigtige oplysninger, som er afkrævet dem ved beslutning truffet i henhold til artikel 9, stk. 5;
- d) at underkaste sig en undersøgelse, som er blevet påbudt ved beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3.

2. Når virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder har efterkommet den forpligtelse, til hvis opfyldelse tvangsbøden er blevet fastsat, kan Kommissionen fastsætte tvangsbødens samlede størrelse til et mindre beløb end det, den oprindelige beslutning ville føre til.

3. Bestemmelserne i artikel 8 finder anvendelse.

Artikel 14

Prøvelse ved Domstolen

Domstolen har i overensstemmelse med traktatens artikel 172 fuld prøvelsesret med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen har fastsat en bøde eller en tvangsbøde; den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde eller tvangsbøde.

Artikel 15

Regningsenhed

Ved anvendelse af artikel 12 til 14 gælder den ECU, som er fastsat for opstillingen af Fællesskabets budget i medfør af traktatens artikel 207 og 209.

Artikel 16

Høring af interesserede parter og tredjemand

1. Forinden der nægtes bekræftelse i henhold til artikel 3, stk. 2, eller der træffes beslutning i henhold til artikel 4,

artikel 5, stk. 3, andet afsnit, artikel 5, stk. 4, artikel 6, stk. 3, samt artikel 12 og 13 giver Kommissionen de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder lejlighed til at blive hørt om de af Kommissionen fremførte klagepunkter.

2. For så vidt Kommissionen eller medlemsstaternes kompetente myndigheder anser det for påkrævet, kan der også foranstaltes høring af andre fysiske eller juridiske personer. Anmodninger om høring fremsat af sådanne personer skal imødekommes, hvis de pågældende godtgør at have tilstrækkelig interesse heri.

3. Agter Kommissionen at vedtage en beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, offentliggør den et resumé af den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* med opfordring til enhver interesseret tredjemand til at meddele Kommissionen sine bemærkninger inden for en af Kommissionen fastsat frist, der mindst skal være på en måned. Ved offentliggørelsen tages der hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 17

Tjenstlig tavshedspligt

1. De oplysninger, der er indhentet i medfør af artikel 9, 10 og 11, må kun bruges til det med begæringen eller undersøgelsen tilsigtede formål.

2. Med forbehold af artikel 16 og 18 må Kommissionen og medlemsstaternes kompetente myndigheder samt deres embedsmænd og øvrige ansatte ikke give oplysninger om forhold, som er undergivet tjenstlig tavshedspligt, og som de får kendskab til i medfør af denne forordning.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for offentliggørelse af almindelig information eller redegørelser, som ikke indeholder oplysning om enkelte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Artikel 18

Offentliggørelse af beslutninger

1. Kommissionen offentliggør de beslutninger, som den vedtager i medfør af artikel 3, stk. 2, artikel 4, artikel 5, stk. 3, andet afsnit, artikel 5, stk. 4, og artikel 6, stk. 3.

2. Offentliggørelsen sker med angivelse af de pågældende parter og beslutningens væsentligste indhold; ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes beretti-

gede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 19

Gennemførelsesbestemmelser

Kommissionen er bemyndiget til at udstede gennemførelsesbestemmelser om form, indhold og andre enkeltheder i

klager i henhold til artikel 3, begæringer og ansøgninger i henhold til artikel 3, stk. 2, og artikel 5 samt høringer i henhold til artikel 16, stk. 1 og 2.

Artikel 20

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 1988.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. december 1987.

På Rådets vegne

U. ELLEMANN-JENSEN

Formand

BILAG

Liste omhandlet i artikel 2

- a) Indførelse eller ensartet anvendelse af obligatoriske eller anbefalede tekniske normer vedrørende luftfartøjer, dele og udstyr hertil samt forsyninger, når sådanne normer fastlægges af en organisation, der nyder almindelig international anerkendelse, eller af fly- eller flyudstyrsfabrikanter;
 - b) indførelse eller ensartet anvendelse af tekniske normer vedrørende faste anlæg til luftfartøjer, når sådanne normer fastlægges af en organisation, der nyder almindelig international anerkendelse;
 - c) udveksling, leasing, fælles lageropbygning eller vedligeholdelse af luftfartøjer, dele til luftfartøjer, udstyr eller faste installationer med henblik på at drive luftfartsvirksomhed og fælles indkøb af dele til luftfartøjer, forudsat at sådanne arrangementer er indgået på et ikke-diskriminatorisk grundlag;
 - d) indførelse, drift og vedligeholdelse af tekniske kommunikationsnet, forudsat at sådanne arrangementer er indgået på et ikke-diskriminatorisk grundlag;
 - e) udveksling, fælles anvendelse og uddannelse af personale til tekniske og driftsmæssige opgaver;
 - f) tilrettelæggelse og gennemførelse af alternativ befordring af passagerer, post og bagage, i tilfælde af maskinskade eller forsinkelse af fly, enten på charterbasis eller ved indsættelse af en anden maskine på kontraktmæssige vilkår;
 - g) tilrettelæggelse og gennemførelse af tilslutninger eller supplerende lufttransport samt fastsættelse og anvendelse af totalpriser og vilkår for sådan transport;
 - h) samling af enkeltforsendelser;
 - i) fastsættelse og anvendelse af ensartede regler for transporttaksternes struktur og betingelserne for deres anvendelse, forudsat at sådanne regler hverken direkte eller indirekte fastsætter billetpriser eller betingelser;
 - j) arrangementer om salg, påtegning og anerkendelse af billetter mellem luftfartsselskaber indbyrdes (interlining) samt refusions-, prorata- eller regnskabsordninger, der er indført med henblik herpå;
 - k) modregning og opgørelse af regnskaber mellem luftfartsselskaber gennem et afregningskontor, herunder sådanne tjenesteydelser, som kan være nødvendige eller supplerende i denne forbindelse; modregning og opgørelse af regnskaber mellem luftfartsselskaber og disses udpegede agenter ved hjælp af en plan eller ordning for centraliseret og automatiseret opgørelse, herunder sådanne tjenesteydelser, som kan være nødvendige eller supplerende i denne forbindelse.
-

RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 3976/87

af 14. december 1987

om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis inden for luftfartssektoren

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 87,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelser fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,under henvisning til udtalelser fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I forordning (EØF) nr. 3975/87 ⁽⁴⁾ fastsættes fremgangsmåden ved anvendelse af konkurrencereglerne på virksomheder i luftfartssektoren;fremgangsmåden med hensyn til anvendelsen af disse regler på andre aftaler, vedtagelser og samordnet praksis end dem, der umiddelbart angår lufttransporttydelser, er fastlagt i Rådets forordning nr. 17 ⁽⁵⁾;

bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, kan erklæres uanvendelige på visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der opfylder betingelserne i artikel 85, stk. 3;

de fælles bestemmelser for gennemførelse af artikel 85, stk. 3, skal i henhold til artikel 87 vedtages i form af en forordning; i medfør af artikel 87, stk. 2, litra b), skal en sådan forordning fastlægge de nærmere retningslinjer for anvendelsen af bestemmelserne i artikel 85, stk. 3, under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt; i henhold til artikel 87, stk. 2, litra d), har en sådan forordning til formål at fastlægge opgavefordelingen mellem Kommissionen og Domstolen;

reglerne for luftfartssektoren har hidtil været indeholdt i et net af internationale aftaler, bilaterale aftaler staterne imel-

lem samt bilaterale og multilaterale aftaler mellem luftfarts-selskaberne; de ændringer i dette internationale regelsæt, som er nødvendige for at skabe forøget konkurrence, bør indføres gradvis for at give luftfartssektoren tid til at tilpasse sig;

Kommissionen bør derfor bemyndiges til gennem udstedelse af en forordning at erklære, at visse kategorier af aftaler mellem virksomheder, vedtagelser truffet af sammenslutninger af virksomheder samt samordnet praksis undtages fra bestemmelserne i artikel 85, stk. 1;

det bør fastlægges, på hvilke særlige betingelser og under hvilke omstændigheder Kommissionen kan udøve sådanne beføjelser i nært og vedvarende samarbejde med medlemsstaternes kompetente myndigheder;

det er især ønskeligt, at der indrømmes gruppefritagelser for visse kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis; disse fritagelser bør indrømmes for en begrænset periode, i hvilken luftfartsselskaberne kan tilpasse sig de nye konkurrencevilkår; Kommissionen bør i nært samarbejde med medlemsstaterne være i stand til præcist at fastlægge omfanget af disse undtagelser og betingelserne herfor;

fritagelse kan ikke opnås, hvis de i artikel 85, stk. 3, nævnte betingelser ikke er opfyldt; Kommissionen bør derfor have beføjelse til at træffe egnede foranstaltninger, såfremt det måtte vise sig, at en aftale medfører virkninger, der er uforenelige med artikel 85, stk. 3; Kommissionen bør derfor have mulighed for først at rette henstillinger til parterne og dernæst træffe beslutninger;

denne forordning anfægter ikke anvendelsen af traktatens artikel 90;

stats- og regeringscheferne vedtog på deres møde i juni 1986, at det indre marked på luftfartsområdet skal gennemføres inden 1992 ved hjælp af fællesskabsforanstaltninger til styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed; bestemmelserne i denne forordning er sammen med bestemmelserne i Rådets direktiv 87/601/EØF af 14. december 1987 om billetpriser for ruteflyvning mellem medlemsstaterne ⁽⁶⁾ og bestemmelserne i Rådets beslutning 87/602/EØF af 14. december 1987 om deling af passager-⁽¹⁾ EFT nr. C 182 af 9. 7. 1984, s. 3.⁽²⁾ EFT nr. C 262 af 14. 10 1985, s. 44, EFT nr. C 190 af 20. 7. 1987, s. 182, og EFT nr. C 345 af 21. 12. 1987.⁽³⁾ EFT nr. C 303 af 25. 11. 1985, s. 31 og EFT nr. C 333 af 29. 12. 1986, s. 27.⁽⁴⁾ Se side 1 i denne Tidende.⁽⁵⁾ EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.⁽⁶⁾ Se side 12 i denne Tidende.

kapaciteten mellem luftfartsselskaber ved ruteflyvning mellem medlemsstaterne samt om luftfartsselskabernes adgang til at deltage i ruteflyvning mellem medlemsstaterne ⁽¹⁾ et første skridt i denne retning, og Rådet vil derfor, med henblik på virkeliggørelsen af stats- og regeringschefernes målsætning, vedtage yderligere liberaliseringsforanstaltninger ved afslutningen af en indledende periode på tre år —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Denne forordning finder anvendelse på international luftfart mellem lufthavne i Fællesskabet.

Artikel 2

1. Med forbehold af anvendelsen af forordning (EØF) nr. 3975/87 og i overensstemmelse med traktatens artikel 85, stk. 3, kan Kommissionen ved en forordning bestemme, at artikel 85, stk. 1, ikke skal finde anvendelse på visse kategorier af aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder eller på samordnet praksis.

2. Kommissionen kan navnlig udstede forordninger vedrørende aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis inden for et af følgende områder:

- fælles planlægning og samordning af den kapacitet, der skal tilbydes inden for ruteflyvning, for så vidt afgangene hermed spredes til mindre travle tidspunkter af døgnet, mindre udnyttede perioder eller mindre belagte ruter, såfremt parterne uden bod kan opsigte sådanne aftaler og vedtagelser eller sådan samordnet praksis og kun skal give tre måneders varsel om, at de ikke agter at deltage i en sådan fælles planlægning og samordning i kommende sæsoner;
- indtægtsdeling i forbindelse med ruteflyvning, såfremt overførslen ikke overstiger 1 % af den puljeindtægt, den overførende part har indtjent på en given rute, for så vidt den overførende part ikke deler eller tager del i omkostninger, og såfremt overførslen foretages for at kompensere for tab, som den modtagende part har lidt ved ruteflyvning på mindre travle tidspunkter af døgnet eller i mindre udnyttede perioder;

- konsultationer med henblik på fælles udarbejdelse af forslag til takster, priser og betingelser med hensyn til ruteflyvning med passagerer og bagage, for så vidt konsultationer herom finder sted på frivillig basis, resultatet heraf ikke er bindende for luftfartsselskaberne, og Kommissionen og de medlemsstater, hvis luftfartsselskaber er involveret, kan deltage i disse konsultationer som observatører;

- godkendelse af afgang- og ankomsttidspunkter i lufthavne samt lufthavnsfartplanskoordinering, såfremt de pågældende luftfartsselskaber er berettigede til at deltage i sådanne arrangementer, såfremt de nationale og multilaterale procedurer for disse ordninger er gennemsigtige, og såfremt de tager hensyn til alle de forpligtelser og kapacitetsfordelingsbestemmelser, der er fastlagt af de nationale eller internationale myndigheder og til alle de rettigheder, som luftfartsselskaberne måtte have vundet hævde på;

- fælles indkøb, udvikling og drift af edb-anlæg, som luftfartsvirksomheder anvender i forbindelse med opstilling af fartplaner, reservation og billetudstedelse, på betingelse af, at medlemsstaternes luftfartsselskaber har adgang til sådanne anlæg på lige vilkår, at de deltagende selskaber får deres afgang opført på et ikke-diskriminerende grundlag, og ligeledes, at en deltager kan trække sig ud af systemet med et rimeligt varsel;

- teknisk og driftsmæssig ground handling i lufthavne, f.eks. fly push back, brændstoftopfyldning, rengøring og sikkerhedstjeneste;

- passagerbetjening samt håndtering af post, fragt og bagage i lufthavne;

- in-flight-cateringstjenester i lufthavne.

3. Med forbehold af stk. 2 fastsættes det i Kommissionens forordninger, hvilke kategorier af aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis disse finder anvendelse på, specielt med angivelse af:

- a) de restriktioner eller klausuler, der kan, eller ikke kan, indgå i aftalerne, vedtagelserne og den samordnede praksis;
- b) de klausuler, som aftalerne, vedtagelserne og den samordnede praksis skal omfatte, eller andre betingelser, der skal være opfyldt.

Artikel 3

Forordninger, som Kommissionen har udstedt i henhold til artikel 2, udløber den 31. januar 1991.

⁽¹⁾ Se side 19 i denne Tidende.

Artikel 4

Forordninger udstedt i henhold til artikel 2 skal indeholde en bestemmelse om, at de finder anvendelse med tilbagevirkende kraft på aftaler, vedtagelser og samordnet praksis, der består på datoen for sådanne forordningers ikrafttræden.

Artikel 5

Før Kommissionen udsteder en forordning, offentliggør den et udkast hertil og opfordrer alle berørte personer og organisationer til at fremsætte deres bemærkninger inden for en rimelig frist, som skal være på mindst en måned, og som skal fastsættes af Kommissionen.

Artikel 6

Kommissionen hører Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål på Luftfartsområdet, som er nedsat i henhold til artikel 8, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 3975/87, før den offentliggør et udkast til forordning og udsteder en forordning.

Artikel 7

1. Tilsidesætter de pågældende personer en betingelse eller forpligtelse, der er knyttet til en fritagelse, som er indrømmet ved en forordning udstedt i henhold til artikel 2, kan Kommissionen med henblik på at bringe disse overtrædelser til ophør:

- rette henstillinger til de pågældende personer, og
- såfremt sådanne henstillinger ikke efterkommes af nævnte personer, og afhængig af hvor alvorlige de

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. december 1987.

begåede overtrædelser er, vedtage en beslutning, hvorved det enten forbydes dem eller pålægges dem at foretage bestemte handlinger, eller hvorved der, idet den gruppefritagelse, de havde opnået, tilbagekaldes, meddeles dem en individuel fritagelse i henhold til artikel 4, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 3975/87, eller hvorved den gruppefritagelse, de havde opnået, fratages dem.

2. Konstaterer Kommissionen enten på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat eller af fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse, at en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, for hvilken der er indrømmet en gruppefritagelse ved en forordning udstedt i henhold til artikel 2, stk. 2, i et givet tilfælde alligevel har virkninger, som er uforenelige med artikel 85, stk. 3, eller er forbudt i henhold til artikel 86, kan den tilbagekalde gruppefritagelsen for sådanne aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis og i henhold til artikel 13 i forordning (EØF) nr. 3975/87 træffe alle passende foranstaltninger med henblik på at bringe disse overtrædelser til ophør.

3. Inden Kommissionen træffer beslutning i henhold til stk. 2, kan den rette henstilling til de pågældende personer om at bringe overtrædelsen til ophør.

Artikel 8

Rådet træffer afgørelse om revision af denne forordning senest den 30. juni 1990 på grundlag af et forslag fra Kommissionen, som skal forelægges inden den 1. november 1989.

Artikel 9

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 1988.

På Rådets vegne

U. ELLEMANN-JENSEN

Formand

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS DIREKTIV

af 14. december 1987

om billetpriser for ruteflyvning mellem medlemsstaterne

(87/601/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 84, stk. 2, og artikel 227, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelser fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Mere fleksible procedurer for fastsættelse af priserne for ruteflyvning med passagerer mellem medlemsstaterne vil give luftfartsselskaberne større mulighed for at udvikle markeder og imødekomme forbrugernes behov;

luftfartsselskaberne bør tilskyndes til at kontrollere deres omkostninger, øge produktiviteten og tilbyde effektive og prismæssigt attraktive luftfartsydelser;

der bør indføres fælles regler med kriterier for godkendelse af billetpriser;

i henhold til traktatens artikel 189 kan medlemsstaterne vælge de mest hensigtsmæssige fremgangsmåder til gennemførelse af bestemmelserne i direktivet, og de kan navnlig anvende de i artikel 3 fastsatte kriterier mere præcist;

der bør indføres procedurer for luftfartsselskabernes fremsættelse af forslag til billetpriser og for de pågældende medlemsstaters udtrykkelige eller automatiske godkendelse af disse priser; luftfartsselskaberne bør frit kunne fremsætte forslag til billetpriser enten individuelt eller efter konsultationer med andre luftfartsselskaber, navnlig med henblik på fastsættelse af vilkårene for interline-aftaler, da der til sådanne aftaler er knyttet store fordele;

der bør fastsættes bestemmelser om hurtig konsultation mellem medlemsstater i tilfælde af uoverensstemmelser og fremgangsmåder med henblik på bilæggelse af sådanne uoverensstemmelser vedrørende godkendelse af billetpriser, der ikke har kunnet klares ved konsultationer;

der bør indføres bestemmelser om regelmæssig konsultation af forbrugergrupper i spørgsmål vedrørende billetpriser;

stats- og regeringscheferne vedtog på deres møde i juni 1986, at det indre marked på luftfartsområdet skal gennemføres inden 1992 ved hjælp af fællesskabsforanstaltninger til styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed; bestemmelserne i dette direktiv om billetpriser er et første skridt i denne retning, og Rådet vil derfor, med henblik på virkeliggørelsen af stats- og regeringschefernes målsætning, vedtage yderligere liberaliseringsforanstaltninger med hensyn til billetpriser ved afslutningen af en indledende periode på tre år —

⁽¹⁾ EFT nr. C 78 af 30. 3. 1982, s. 6.

⁽²⁾ EFT nr. C 322 af 28. 11. 1983, s. 10, og
EFT nr. C 345 af 21. 12. 1987.

⁽³⁾ EFT nr. C 77 af 21. 3. 1983, s. 26.

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Dette direktiv finder anvendelse på kriterier og procedurer i forbindelse med fastsættelse af de billetpriser for ruteflyvning, som anvendes på ruter mellem en lufthavn i en medlemsstat og en lufthavn i en anden medlemsstat.

Det finder ikke anvendelse på de i artikel 227, stk. 2, i traktaten omhandlede oversøiske territorier.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

- a) billetpriser for ruteflyvning: de priser, der i den pågældende nationale valuta skal betales for ruteflyvning med passagerer og bagage, samt de betingelser, hvorunder disse priser gælder, herunder vederlag og betingelser, der tilbydes bureauer og andre mellemlid;
- b) fleksibilitetszone: en priszone som omhandlet i artikel 5, inden for hvilken billetpriser, der opfylder betingelserne i bilag II, automatisk godkendes af medlemsstaternes luftfartsmyndigheder. En zones grænser udtrykkes i procent af referenceprisen;
- c) referencepris: den normale billetpris for økonomiklasse, som et luftfartsselskab med tredje eller fjerde frihedsrettigheder anvender på den pågældende rute; hvis der er mere end én billetpris, anvendes et gennemsnit, medmindre der er truffet bilateral aftale om andet; hvor der ikke findes en normal billetpris for økonomiklasse, anvendes den laveste, fuldt ud fleksible billetpris;
- d) luftfartsselskab: en luftfartsvirksomhed, som har en gyldig tilladelse til at udføre ruteflyvning;
- e) luftfartsselskab med tredje frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til på en anden stats område at afsætte passagerer, fragt og post, som er optaget i registreringsstaten;
luftfartsselskab med fjerde frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til i en anden stat at optage passagerer, fragt og post med henblik på at afsætte i registreringslandet;
luftfartsselskab med femte frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til at udføre erhvervsmæssig lufttransport af passagerer, fragt og post mellem to stater, hvor det ikke er registreret som hjemmehørende;
- f) EF-luftfartsselskab:
 - i) et luftfartsselskab, som har sin centrale administration og sit hovedsæde i Fællesskabet, og hvori

aktiemajoriteten ejes af statsborgere i medlemsstaterne og/eller af medlemsstaterne, og som faktisk kontrolleres af sådanne personer eller stater, eller

- ii) et luftfartsselskab, som ikke er i overensstemmelse med den under nr. i) fastsatte definition, men som på datoen for udstedelsen af dette direktiv:

A) enten har sin centrale administration og sit hovedsæde i Fællesskabet, og som i løbet af tolv måneder forud for udstedelsen af dette direktiv har drevet rute- eller charterflyvning i Fællesskabet;

B) eller i løbet af de tolv måneder, der går forud for udstedelsen af dette direktiv, har drevet ruteflyvning mellem medlemsstaterne i henhold til luftens tredje eller fjerde frihedsrettigheder.

De luftfartsselskaber, der opfylder ovennævnte kriterier er anført i bilag I;

- g) berørte stater: de medlemsstater, mellem hvilke den pågældende ruteflyvning foregår;
- h) ruteflyvning: en række flyvninger, der alle har følgende kendetegn:
 - i) de passerer igennem luftrummet over mere end én medlemsstats område;
 - ii) de gennemføres med luftfartøjer til befordring af passagerer eller passagerer og fragt og/eller post mod vederlag, således at der for hver flyvning udbydes pladser til salg til offentligheden (enten direkte hos luftfartsselskabet eller hos dets autoriserede bureauer);
 - iii) de gennemføres mellem de samme to eller flere punkter:
 - 1. enten i henhold til en offentliggjort fartplan,
 - 2. eller med en sådan regelmæssighed eller hyppighed, at de tydeligt udgør en systematisk række;
- i) flyvning: afgang fra en nærmere angivet lufthavn til et nærmere angivet bestemmelsessted.

Kriterier

Artikel 3

Med forbehold af artikel 5, stk. 2, skal medlemsstaterne godkende billetpriser, hvis de står i et rimeligt forhold til det ansøgende luftfartsselskabs totale omkostninger på længere sigt på ruten, idet der tages hensyn til andre relevante faktorer. De skal i denne forbindelse tage hensyn til forbrugernes behov, behovet for et tilfredsstillende kapi-

talafkast, konkurrencesituationen på markedet, herunder priserne hos de andre luftfartsselskaber, der beflyver ruten, og nødvendigheden af at forhindre dumping. Den omstændighed, at en foreslået billetpris er lavere end priserne hos andre luftfartsselskaber, der beflyver ruten, skal dog ikke være tilstrækkelig grund til at afslå godkendelse.

Procedurer

Artikel 4

1. Billetpriser skal forelægges de berørte staters luftfartsmyndigheder til godkendelse. Med henblik herpå forelægger et luftfartsselskab sine billetpriser efter den fremgangsmåde, som disse stater foreskriver.

Dette gøres enten:

- a) individuelt, eller
- b) efter konsultationer med andre luftfartsselskaber, der som sådanne konsultationer er i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 3976/87 af 14. december 1987 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis inden for luftfartssektoren ⁽¹⁾.

Luftfartsmyndighederne kan ikke kræve, at luftfartsselskaberne forelægger deres billetpriser til godkendelse, mere end 60 dage før de træder i kraft.

2. I henhold til bestemmelserne i artikel 5 og med forbehold af artikel 6 skal priser godkendes af begge de berørte stater. Hvis ingen af luftfartsmyndighederne har afvist prisen inden 30 dage efter datoen for dens forelæggelse, betragtes den som værende godkendt.

3. En godkendt billetpris gælder, indtil dens gyldighedsperiode udløber, eller der indføres en ny. Gyldigheden kan dog forlænges ud over den oprindelige udløbsdato med en periode på højst tolv måneder.

4. En medlemsstat giver et luftfartsselskab fra en anden medlemsstat, der gennemfører direkte eller indirekte rute-flyvning, tilladelse til med behørigt varsel at anvende en billetpris, der svarer til en billetpris, som allerede er godkendt for flyvning mellem de samme to byer. Denne bestemmelse gælder ikke for indirekte ruter, der er over 20 % længere end den korteste direkte rute.

5. Kun luftfartsselskaber med tredje og fjerde frihedsrettigheder kan være prisførende.

Artikel 5

1. For al rute-flyvning gælder følgende to fleksibilitetszoner:

- en lavpriszone, der omfatter fra 90 % til over 65 % af referenceprisen;
- en superlavpriszone, der omfatter fra 65 % til 45 % af referenceprisen.

2. Inden for fleksibilitetszonerne skal de berørte stater give luftfartsselskaber med tredje og fjerde frihedsrettigheder tilladelse til at anvende lavpriser og superlavpriser efter eget valg i henhold til betingelserne herfor i bilag II, for så vidt disse billetpriser er blevet anmeldt over for de berørte stater mindst 21 dage før den foreslåede ikrafttrædelsesdato.

3. Ligger en billetpris, som er blevet godkendt eller som godkendes i henhold til den bilaterale godkendelsesordning, og som for så vidt angår betingelserne automatisk kan godkendes i superlavpriszone, under denne zones nedre grænse, gives der yderligere fleksibilitet for dette prisniveau. Denne yderligere fleksibilitet går fra 10 % under billetprisens bilateralt godkendte niveau til superlavpriszonens øverste grænse.

En billetpris, som er berettiget til yderligere fleksibilitet i medfør af dette stykke, videreføres i flere på hinanden følgende prissæsoner på det berørte luftfartsselskabs anmodning på et niveau, der ikke ligger under den procentdel af referenceprisen, den lå på ved slutningen af den foregående prissæson, idet der i denne forbindelse tages behørigt hensyn til enhver ændring af referenceprisniveauet. For så vidt angår dette stykke skal sommer- og vinterprissæsonen behandles hver for sig.

Artikel 6

Dette direktiv forhindrer ikke medlemsstaterne i at indgå aftaler, der er mere fleksible end bestemmelserne i artikel 4 og 5, eller fra at opretholde gældende aftaler, der er mere fleksible.

Artikel 7

1. Hvis en berørt stat (»den første stat«) i medfør af de ovenfor anførte artikler beslutter ikke at godkende en billetpris for rute-flyvning, underretter den skriftligt den anden berørte stat (»den anden stat«) derom inden 21 dage efter anmeldelsen af billetprisen, og anfører grundene herfor.

2. Er den anden stat ikke indforstået med den første stats beslutning, giver den den første stat meddelelse herom

⁽¹⁾ Se side 9 i denne Tidende.

inden syv dage efter selv at være blevet underrettet, idet den anfører, hvad der ligger til grund for dens beslutning, og anmoder om konsultationer. Hver stat giver alle de relevante oplysninger, som den anden anmoder om. Hver af de berørte stater kan anmode om, at Kommissionen bliver repræsenteret under konsultationerne.

3. Hvis den første stat ikke har tilstrækkelige oplysninger til, at den kan træffe afgørelse om billetpriser, kan den inden udløbet af det i stk. 1 nævnte tidsrum af 21 dage anmode den anden stat om konsultationer.

4. Konsultationerne skal afsluttes inden 21 dage efter anmodningen herom: Hvis der efter dette tidsrum stadig er uoverensstemmelse mellem parterne, indbringes sagen for en voldgiftsret efter anmodning fra en af de berørte stater. De to berørte stater kan træffe aftale om at forlænge konsultationerne eller gå direkte over til voldgift uden konsultationer.

5. Voldgiftsafgørelsen træffes af et panel af tre voldgiftsmænd, medmindre de berørte stater er enige om en enkelt voldgiftsmand. De berørte stater udnævner hver et medlem af panelet og forsøger at blive enige om udpegelsen af det tredje medlem (som skal være statsborger i en tredje medlemsstat og fungere som formand for panelet). De kan også udnævne en enkelt voldgiftsmand. Udnævnelsen af panelet skal ske inden syv dage. Panelets afgørelser træffes ved flertalsafstemning.

6. Hvis en af de berørte stater ikke udnævner et medlem af panelet eller ikke giver sit samtykke til udpegelsen af et tredje medlem, underrettes Rådet straks, og dets formand drager omsorg for at gøre panelet fuldtalligt inden tre dage. Hvis formandskabet varetages af en medlemsstat, der er part i tvisten, opfordrer Rådets formand regeringen for den medlemsstat, som skal varetage det følgende formandskab, og som ikke er part i tvisten, til at gøre panelet fuldtalligt.

7. Voldgiftsproceduren skal afsluttes inden 21 dage fra den dato, på hvilken panelet er fuldtalligt, eller en enkelt voldgiftsmand er udnævnt. De berørte stater kan dog træffe aftale om at forlænge denne periode. Kommissionen har ret til at deltage som observatør. Voldgiftsmændene skal anføre, i hvilket omfang kendelsen er baseret på kriterierne i artikel 3.

8. Voldgiftskendelsen meddeles omgående Kommissionen.

Inden ti dage bekræfter Kommissionen voldgiftskendelsen, medmindre voldgiftsmændene ikke har overholdt kriterierne i artikel 3 eller proceduren i direktivet, eller kendelsen

ikke er i overensstemmelse med fællesskabsretten på andre områder.

Foreligger der ikke nogen afgørelse inden for denne periode, betragtes kendelsen som bekræftet af Kommissionen. En kendelse, der er bekræftet af Kommissionen, er bindende for de berørte stater.

9. Så længe konsultationerne og voldgiftsproceduren står på, anvendes de gældende billetpriser fortsat, indtil proceduren er afsluttet og en ny billetpris er trådt i kraft.

Almindelige bestemmelser

Artikel 8

Mindst en gang om året konsulterer Kommissionen repræsentanter for luftfartens brugerorganisationer i Fællesskabet om luftfartstakster og dermed beslægtede spørgsmål, idet Kommissionen med henblik herpå forelægger relevante oplysninger for deltagerne.

Artikel 9

1. Inden den 1. november 1989 offentliggør Kommissionen en beretning om anvendelsen af dette direktiv, herunder statistiske oplysninger om de tilfælde, i hvilke artikel 7 har været anvendt.

2. Medlemsstaterne og Kommissionen samarbejder om gennemførelsen af dette direktiv, navnlig med hensyn til tilvejebringelsen af oplysningerne som omhandlet i stk. 1.

3. Fortrolige oplysninger, der modtages i medfør af dette direktiv, er omfattet af tjenstlig tavshedspligt.

Artikel 10

Har en medlemsstat indgået en aftale med et eller flere tredjelande, som giver femte frihedsrettigheder for en rute mellem medlemsstater til et luftfartsselskab fra et tredjeland, og indeholder aftalen i denne forbindelse bestemmelser, som er uforenelige med dette direktiv, skal medlemsstaten ved først givne lejlighed træffe egnede foranstaltninger til at fjerne sådanne uoverensstemmelser. Indtil uoverensstemmelserne er fjernet, berører dette direktiv ikke rettigheder og forpligtelser over for tredjelande hidrørende fra en sådan aftale.

Artikel 11

1. Efter konsultationer med Kommissionen træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 1987.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de love og administrative bestemmelser, som de udsteder med henblik på gennemførelsen af dette direktiv.

Artikel 13

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. december 1987.

Artikel 12

Rådet træffer afgørelse om revision af dette direktiv senest den 30. juni 1990 på grundlag af et forslag fra Kommissionen, som forelægges inden den 1. november 1989.

På Rådets vegne

U. ELLEMANN-JENSEN

Formand

BILAG I

Luftfartsselskaber omhandlet i artikel 2, litra f), nr. ii)

Følgende luftfartsselskaber opfylder de i artikel 2, litra f), nr. ii), omhandlede kriterier, så længe de er anerkendt som et nationalt luftfartsselskab af den medlemsstat, der anerkender dem som sådanne på tidspunktet for udstedelsen af dette direktiv:

- Scandinavian Airlines System,
 - Britannia Airways,
 - Monarch Airlines.
-

BILAG II

Betingelser for lavpriser og superlavpriser

LAVPRISZONE

1. Billet i lavpriszonen kan udstedes, hvis alle nedenstående betingelser er opfyldt:

- a) ud- og hjemrejse eller rundrejse;
- b) ophold i højst seks måneder;
samt enten:
- c) ophold mindst en lørdag nat eller seks nætter,
eller:
- d) for så vidt angår trafiksvage perioder som defineret i tillægget, køb af billetten mindst 14 dage i forvejen; billetter skal udstedes og betales samtidig med reservationen, der skal omfatte hele rejsen; afbestilling eller ændring af reservationen kan kun ske inden påbegyndelsen af udrejsen og mod betaling af et gebyr på mindst 20 % af billetprisen.

SUPERLAVPRISZONE

2. Billet i superlavpriszonen kan udstedes for rejser, der opfylder:

- enten de i nr. 1, litra a), b) og c), nævnte betingelser samt en af nedenstående betingelser:
 - a) billetten skal udstedes og betales samtidig med reservationen, der skal omfatte hele rejsen; afbestilling eller ændring af reservationen kan kun ske inden påbegyndelsen af udrejsen og mod betaling af et gebyr på mindst 20 % af billetprisen;
 - b) billetten skal købes mindst 14 dage i forvejen; den skal udstedes og betales samtidig med reservationen, der skal omfatte hele rejsen; afbestilling eller ændring af reservationen kan kun ske inden påbegyndelsen af udrejsen og mod betaling af et gebyr på mindst 20 % af billetprisen;
 - c) billetten må først købes dagen inden påbegyndelsen af udrejsen; reservation af udrejse og hjemrejse skal foretages hver for sig og kan kun foretages i afrejselandet dagen før den pågældende rejse;
 - d) passageren må højst være 25 år eller mindst 60 år;
- eller for så vidt angår trafiksvage perioder som defineret i tillægget, de i nr. 1, litra a) og b), nævnte betingelser samt:
 - enten den i nr. 2, litra b), nævnte betingelse og en af følgende betingelser:
 - e) passageren må højst være 25 år eller mindst 60 år;
 - f) fader og/eller moder med børn, der ikke er over 25 år, og som rejser sammen (mindst tre personer);
 - g) seks eller flere personer, der rejser sammen på billetter med krydshenvisninger,
 - eller
 - h) billetten skal købes mindst 28 dage i forvejen; den skal udstedes og betales samtidig med reservationen, der skal omfatte hele rejsen; ved afbestilling eller ændring af reservationen:
 - mere end 28 dage før udrejsen skal der betales et gebyr på mindst 20 % af billetprisen, eller
 - mindre end 28 dage før udrejsen, et gebyr på mindst 50 % af billetprisen.

*Tillæg***Definition af trafiksvage perioder**

Et luftfartsselskab kan betegne visse flyvninger som flyvninger i »trafiksvage perioder« ud fra kommercielle hensyn.

Hvis et luftfartsselskab ønsker at anvende den i nr. 1, litra d), nævnte betingelse eller en af betingelserne i nr. 2, litra e) til h), skal flyvningerne i trafiksvage perioder fastlægges for hver rute ved aftale mellem de berørte medlemsstaters luftfartsmyndigheder på grundlag af forslag, som luftfartsselskabet fremsætter.

På hver rute, hvor luftfartsselskaber med tredje og fjerde frihedsrettigheder når op på et ugentligt gennemsnit af 18 returflyvninger, har vedkommende luftfartsselskab ret til som et minimum at anvende de i nr. 1, litra d) eller nr. 2, litra e) til h), nævnte betingelser på indtil 50 % af sit samlede antal flyvninger pr. dag, forudsat at afgang for de flyvninger, for hvilke disse betingelser er gældende, finder sted mellem kl. 10.00 og kl. 16.00 eller mellem kl. 21.00 og kl. 06.00.

RÅDETS BESLUTNING

af 14. december 1987

om deling af passagerkapaciteten mellem luftfartsselskaber ved ruteflyvning mellem medlemsstaterne samt om luftfartsselskabers adgang til at deltage i ruteflyvning mellem medlemsstaterne

(87/602/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 84, stk. 2, og artikel 227, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelser fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Fleksibiliteten og konkurrencen inden for Fællesskabets luftfartssystem bør øges;

de kunstige begrænsninger i den kapacitet, som luftfartsselskaberne kan tilbyde, og i deres adgang til markedet bør derfor lempes;

af hensyn til konkurrencesituationen på markedet bør der træffes forholdsregler for at forhindre uheldige økonomiske virkninger for luftfartsselskaberne; medlemsstaterne bør derfor kunne gribe ind, såfremt deres luftfartsselskabers kapacitetsandel i et bilateralt forhold ellers ville komme ned under en given procentdel;

en udvidet markedsadgang vil stimulere udviklingen af Fællesskabets luftfartssektor og sikre brugerne en bedre service; for at undgå unødigt forstyrrelse af eksisterende luftfartssystemer og for at indføre en tilpasningsperiode vil det være hensigtsmæssigt at fastsætte visse begrænsninger i adgangen til markedet;

der bør skabes sikkerhed for, at sådanne begrænsninger ikke giver noget luftfartsselskab urimelig fordel;

med henblik på at udligne de økonomiske ulemper for de luftfartsselskaber, der er hjemmehørende i medlemsstaterne i udkanten af Fællesskabet, må der sikres rimeligt ensartede muligheder under ét, og der må tages hensyn til indholdet af alle foranstaltningerne;

på grund af infrastrukturanlæggene i en række lufthavne og med henblik på at sikre en gradvis udvikling i Fællesskabets liberaliseringspolitik og dermed undgå negative virkninger for luftfartssystemet inden for Fællesskabet, er det særlig nødvendigt at der ikke påbegyndes ruteflyvning mellem hovedlufthavne i én medlemsstat og regionallufthavne i en anden medlemsstat;

ordningen vedrørende et udvidet samarbejde om anvendelsen af lufthavnen i Gibraltar blev vedtaget i London den 2. december 1987 af Kongeriget Spanien og Det Forenede Kongerige i form af en fælles erklæring fra de to landes udenrigsministre; denne ordning bør nu iværksættes;

luftfartsselskaber bør fritages for enhver forpligtelse fra statslig side til at indgå aftaler med andre luftfartsselskaber om kapacitet og markedsadgang;

stats- og regeringscheferne vedtog på deres møde i juni 1986, at det indre marked på luftfartsområdet skal gennemføres inden 1992 ved hjælp af fællesskabsforanstaltninger til styrkelse af den økonomiske og sociale samhørighed; bestemmelserne i denne beslutning om kapacitetsdeling og markedsadgang er et første skridt i denne retning, og Rådet vil derfor, med henblik på virkeliggørelsen af stats- og regeringschefernes målsætning, vedtage yderligere liberaliseringsforanstaltninger med hensyn til kapacitetsdeling og markedsadgang, herunder yderligere femte frihedsrettigheder mellem EF-lufthavne, ved afslutningen af en indledende periode på tre år —

⁽¹⁾ EFT nr. C 182 af 9. 7. 1984, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. C 262 af 14. 10. 1985, s. 44, og EFT nr. C 345 af 21. 12. 1987.

⁽³⁾ EFT nr. C 303 af 25. 11. 1985, s. 31.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

1. Denne beslutning omhandler:

- a) deling af passagerkapaciteten mellem en medlemsstats luftfartsselskab(er) og en anden medlemsstats luftfartsselskab(er) ved ruteflyvning mellem disse stater;
- b) EF-luftfartsselskabers adgang til visse ruter mellem medlemsstater, som de ikke allerede beflyver.

2. Denne beslutning berører ikke forholdet mellem en medlemsstat og dennes egne luftfartsselskaber med hensyn til kapacitetsdeling og markedsadgang

3. Denne beslutning finder ikke anvendelse på de i artikel 227, stk. 2, i traktaten omhandlede oversøiske departementer.

4. Artikel 3 og 4 gælder ikke ruteflyvning, der er undergivet Rådets direktiv 83/416/EØF af 25. juli 1983 om udstedelse af tilladelse til interregional ruteflyvning med passagerer, post og fragt mellem medlemsstaterne ⁽¹⁾, ændret ved direktiv 86/216/EØF ⁽²⁾.

5. Anvendelsen af denne beslutning på Gibraltar lufthavn foregriber ikke henholdsvis Kongeriget Spaniens og Det Forenede Kongeriges retlige holdning til den bestående uoverensstemmelse med hensyn til suveræniteten over det område, på hvilket lufthavnen er beliggende.

6. Anvendelsen af bestemmelserne i denne beslutning på Gibraltar lufthavn suspenderes, indtil den ordning, der er fastlagt i den fælles erklæring af 2. december 1987 fra udenrigsministrene fra Kongeriget Spanien og Det Forenede Kongerige, er blevet iværksat. Når dette sker, underretter regeringerne for Spanien og Det Forenede Kongerige samme dag Rådet herom.

Artikel 2

I denne beslutning forstås ved:

- a) kapacitet: det antal sæder, der udbydes til publikum i almindelighed på en rute i et givet tidsrum;

- b) kapacitetsandel: den procentdel, som en medlemsstats luftfartsselskab(er) i henhold til en bilateral ordning med en anden medlemsstat har af den samlede kapacitet, bortset fra den kapacitet, der tilbydes i medfør af artikel 6, stk. 3, eller i henhold til direktiv 83/416/EØF, og kapacitet, som tilbydes af et luftfartsselskab med femte frihedsrettigheder;

- c) luftfartsselskab: et lufttrafikforetagende med en gyldig teknisk operativ godkendelse til at udføre ruteflyvning;

- d) luftfartsselskab med tredje frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til på en anden stats område at afsætte passagerer, fragt og post, som er optaget i registreringsstaten;

luftfartsselskab med fjerde frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til i en anden stat at optage passagerer, fragt og post med henblik på at afsætte samme i registreringsstaten;

luftfartsselskab med femte frihedsrettigheder: et luftfartsselskab, der er berettiget til at udføre erhvervsmæssig luftbefordring af passagerer, fragt og post mellem to stater, hvor det ikke er registreret som hjemmehørende;

- e) berørte stater: de medlemsstater, mellem hvilke den pågældende ruteflyvning foregår;

- f) EF-luftfartsselskab:

- i) et luftfartsselskab, som har sin centrale administration og sit hovedsæde i Fællesskabet, og hvori aktiemajoriteten ejes af statsborgere i medlemsstaterne og/eller af medlemsstaterne, og som faktisk kontrolleres af sådanne personer eller stater, eller

- ii) et luftfartsselskab, som ikke er i overensstemmelse med den under nr. i) fastsatte definition, men som på datoen for vedtagelsen af denne beslutning:

- A) enten har sin centrale administration og sit hovedsæde i Fællesskabet, og som i løbet af de tolv måneder forud for vedtagelsen af denne beslutning har drevet rute- eller charterflyvning i Fællesskabet;

- B) eller i løbet af de tolv måneder, der går forud for vedtagelsen af denne beslutning, har drevet ruteflyvning mellem medlemsstaterne i henhold til luftens tredje og fjerde frihedsrettigheder.

De luftfartsselskaber, der opfylder ovennævnte kriterier, er anført i bilag I.

- g) ruteflyvning: en række flyvninger, der alle har følgende kendetegn:

- i) de passerer igennem luftrummet over mere end én medlemsstats område;

⁽¹⁾ EFT nr. L 237 af 26. 8. 1983, s. 19.

⁽²⁾ EFT nr. L 152 af 6. 6. 1986, s. 47.

- ii) de gennemføres med luftfartøjer til befordring af passagerer eller passagerer og fragt og/eller post mod vederlag og således, at der for hver flyvning udbydes pladser til salg til offentligheden (enten direkte hos luftfartsselskabet eller hos dets autoriserede bureauer);
- iii) de gennemføres mellem de samme to eller flere punkter:
 - 1. enten i henhold til en offentliggjort fartplan,
 - 2. eller med en sådan regelmæssighed eller hyppighed, at de tydeligt udgør en systematisk række;
- h) flyvning: afgang fra en nærmere angivet lufthavn til et nærmere angivet bestemmelsessted;
- i) udpegning af flere luftfartsselskaber på ruter mellem to lande (»country-pair«): en medlemsstats udpegning af to eller flere af sine egne luftfartsselskaber til at beflyve ruter mellem dens eget område og en anden medlemsstats område;
- j) udpegning af flere luftfartsselskaber på ruter mellem to byer (»city-pair«): en medlemsstats udpegning af to eller flere af sine egne luftfartsselskaber til at beflyve en rute mellem en lufthavn eller et lufthavnssystem på dens eget område og en lufthavn eller et lufthavnssystem på en anden medlemsstats område;
- k) hovedlufthavn: en lufthavn, der er optaget på listen i bilag II til denne beslutning som en lufthavn i kategori 1;

regional lufthavn: en lufthavn i kategori 2 eller 3 på listen i bilag II;
- l) lufthavnssystem: to eller flere lufthavne, der er anført sammen, da de trafikmæssigt dækker samme by.

Kapacitetsdeling

Artikel 3

1. I perioden mellem 1. januar 1988 og 30. september 1989 skal en medlemsstat tillade (et) luftfartsselskab(er) med tredje eller fjerde frihedsrettigheder, som i henhold til gældende aftaler mellem de berørte stater har ret til at beflyve ruter mellem disses områder, at tilpasse kapaciteten, for så vidt de heraf følgende kapacitetsandele ikke ligger uden for forholdet 55:45.

2. Medmindre der i henhold til artikel 4 træffes anden beslutning, udvides det forhold, inden for hvilket en med-

lemsstat tillader en anden medlemsstats luftfartsselskab(er) at øge sin (deres) kapacitetsandel, til 60:40 fra den 1. oktober 1989.

3. Ved anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1 og 2 tages der ikke hensyn til ensidige kapacitetsnedsækninger. I sådanne tilfælde er beregningsgrundlaget for kapacitetsandelen den kapacitet, som det eller de luftfartsselskab(er) i en medlemsstat, der har nedsat kapaciteten, tilbød i de foregående tilsvarende sæsoner.

4. Der skal kunne foretages tilpasninger inden for forholdet 55:45 eller forholdet 60:40, alt efter omstændighederne i en given sæson på følgende betingelser:

- a) efter den første automatiske godkendelse skal luftfartsselskabet/luftfartsselskaberne i den medlemsstat, der tilbyder mindre kapacitet, have tilladelse til at øge sin/deres egen kapacitet, hvis disse forhøjelser ikke overstiger den kapacitet, der er godkendt for luftfartsselskabet/luftfartsselskaberne i den medlemsstat, der tilbyder den større kapacitet;
- b) hvis sidstnævnte luftfartsselskab/luftfartsselskaber vælger at reagere på ovennævnte forøgelse, skal det/de have automatisk tilladelse til én yderligere forøgelse, hvis denne ikke overstiger niveauet for dets/deres første kapacitetsangivelse for den pågældende sæson, inden for det gældende forhold;
- c) luftfartsselskabet/luftfartsselskaberne i den medlemsstat, som tilbyder mindre kapacitet, får derefter automatisk tilladelse til én forøgelse op til det tilsvarende niveau;
- d) yderligere forøgelser i den pågældende sæson er underkastet de gældende bilaterale bestemmelser mellem de pågældende to medlemsstater.

Artikel 4

1. På anmodning af en medlemsstat, hvis luftfartsselskab(er) på grund af anvendelsen af artikel 3, stk. 1, har lidt et alvorligt økonomisk tab, skal Kommissionen inden den 1. august 1989 tage situationen op til fornyet vurdering og på grundlag af alle relevante faktorer, herunder markedsforholdene, luftfartsselskabets/luftfartsselskabernes økonomiske situation og den reelle kapacitetsudnyttelse, træffe afgørelse om, hvorvidt bestemmelserne i artikel 3, stk. 2, skal anvendes fuldt ud.

2. Kommissionen meddeler sin afgørelse til Rådet, der med enstemmighed kan træffe en anden afgørelse inden for et tidsrum af to måneder efter modtagelsen af denne meddelelse.

Udpegning af flere luftfartsselskaber

Artikel 5

1. En medlemsstat skal acceptere, at en anden medlemsstat udpeger flere luftfartsselskaber til at beflyve ruterne mellem de to lande (på såkaldt »country-pair«-basis), men er med forbehold af stk. 2 ikke forpligtet til at acceptere, at der udpeges mere end ét selskab på en given rute.

2. En medlemsstat skal ligeledes acceptere, at en anden medlemsstat udpeger flere luftfartsselskaber på ruter mellem to byer (»city-pairs«):

- i det første år efter meddelelsen af denne beslutning, på ruter, hvor der i det foregående år blev befordret mere end 250 000 passagerer:
- i det andet år, på ruter, hvor der i det foregående år blev befordret mere end 200 000 passagerer, eller hvor der foretages mere end 1 200 ruteflyvninger om året;
- i det tredje år, på ruter, hvor der i det foregående år blev befordret mere end 180 000 passagerer, eller hvor der foretages mere end 1 000 returflyvninger om året.

3. Bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse med forbehold af bestemmelserne i artikel 3 og 4.

Ruter mellem hovedlufthavne og regionale lufthavne

Artikel 6

1. Med forbehold af artikel 3, 4 og 5 skal det være tilladt EF-luftfartsselskaber under udnyttelse af tredje eller fjerde frihedsrettigheder at indføre ruteflyvninger mellem lufthavne eller lufthavnssystemer i kategori 1 på en medlemsstats område og regionale lufthavne på en anden medlemsstats område. I bilag II findes en liste over lufthavns-kategorier.

2. i) Bestemmelserne i stk. 1 finder ikke anvendelse

a) på regionale lufthavne, der er undtaget fra bestemmelserne i direktiv 83/416/EØF;

b) så længe denne beslutning gælder:

- på følgende lufthavne, som på tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning ekspekterer mindre end 100 000 passagerer om året i international ruteflyvning:

Ålborg,	Seville,
Bergamo-Orio al Serio	Skrydstrup,
Billund,	Sønderborg,
Bologna,	Stauning,
Esbjerg,	Thisted,
Karup,	Tirstrup;
Odense,	

- på følgende lufthavne eller lufthavnssystemer, som på tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning opfylder de kriterier, der er opstillet i artikel 9:

Barcelona,
Malaga,
Milano — Linate/Malpensa.

ii) For at undgå betydelige forstyrrelser af det eksisterende luftfartssystem og for at give tid til tilpasninger undtages ligeledes følgende lufthavne fra bestemmelserne i stk. 1, så længe denne beslutning gælder:

Alicante,	Thessaloniki-Micra,
Athen-Hellenikon,	Torino,
Bilbao,	Valencia,
Genova,	Venezia-Tessera.

3. Artikel 3 og 4 gælder ikke for ruter mellem en lufthavn i kategori 1 og en regional lufthavn, der beflyves af fly med højst 70 passagersæder.

4. Såfremt et luftfartsselskab i en medlemsstat i henhold til denne artikel har fået tilladelse til at beflyve en rute, kan den stat, hvor dette luftfartsselskab er registreret, ikke fremsætte indsigelse mod en ansøgning om indledning af ruteflyvning på samme rute, der indgives af et luftfartsselskab fra den anden berørte stat.

5. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke en medlemsstats ret til at fastsætte regler for trafikfordelingen mellem lufthavnene inden for samme lufthavnssystem.

Kombination af punkter

Artikel 7

1. Ved ruteflyvning til eller fra to eller flere punkter i en eller flere andre medlemsstater er det med forbehold af bestemmelserne i artikel 3, 4 og 5 tilladt EF-luftfartsselskab med tredje eller fjerde frihedsrettigheder at kombinere ruteflyvninger, forudsat at trafikrettighederne mellem de kombinerede punkter ikke udnyttes.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse inden for spansk område, så længe denne beslutning gælder. Luftfartsselskaber, som er registreret i Spanien, må på tilsvarende måde ikke påberåbe sig stk. 1.

Femte frihedsrettigheder

Artikel 8

1. Med forbehold af artikel 6, stk. 2, er det tilladt et EF-luftfartsselskab under udnyttelse af femte frihedsrettig-

heder at beflyve en rute, hvor der foreligger tredje eller fjerde trafikfrihedsrettigheder, såfremt ruten

- a) er godkendt af den stat, hvor det pågældende EF-luftfartsselskab er registreret;
- b) beflyves som en udvidelse af en rute fra eller ligger forud for en rute til registreringsstaten;
- c) med forbehold af stk. 2 nedenfor beflyves mellem to lufthavne, hvoraf mindst den ene ikke tilhører kategori 1, og
- d) højst 30 % af luftfartsselskabets årlige kapacitet på den pågældende rute bruges til passagerbefordring under femte frihedsrettigheder.

2. Med forbehold af stk. 1, litra a), b) og d), kan Irland og Portugal hver udpege en lufthavn i kategori 1 i enhver af de andre medlemsstater og hver udpege et luftfartsselskab til at beflyve ruter med femte frihedsrettigheder mellem disse lufthavne, forudsat at ingen af de således udpegede luftfartsselskaber udøver sådanne rettigheder i nogen lufthavn på mere end én sådan rute. Den pågældende medlemsstat behøver ikke at udpege det samme luftfartsselskab til alle ruterne, men må dog kun udpege et luftfartsselskab til enhver anden medlemsstat.

3. Denne artikel finder ikke anvendelse på ruter til eller fra spansk område, så længe denne beslutning gælder. Luftfartsselskaber, som er registreret i Spanien, har på tilsvarende måde ikke adgang til at kræve femte frihedsrettigheder i henhold til denne artikel.

Almindelige bestemmelser

Artikel 9

Uanset artikel 5 til 8 er en medlemsstat ikke forpligtet til at give tilladelse til ruteflyvning, såfremt:

- a) den berørte lufthavn i denne stat har utilstrækkelige faciliteter til at kunne betjene ruten;
- b) navigationshjælpemidlerne er utilstrækkelige til at kunne betjene ruten.

Artikel 10

1. Denne beslutning hindrer ikke medlemsstaterne i at indgå arrangementer, der er mere fleksible end bestemmelserne i denne beslutning, eller i at lade sådanne arrangementer forblive i kraft.

2. Bestemmelserne i denne beslutning kan ikke anvendes til at indføre begrænsninger i eksisterende arrangementer vedrørende kapacitet og adgang til markedet.

Artikel 11

Medlemsstaterne kan ikke kræve af luftfartsselskaber, at de med andre luftfartsselskaber skal indgå aftaler eller arrangementer, der vedrører en eller flere bestemmelser i denne beslutning, og de kan ej heller forbyde dem at gøre dette.

Artikel 12

1. Efter at have rådført sig med Kommissionen træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne beslutning senest den 31. december 1987.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de love og administrative bestemmelser, som de udsteder med henblik på gennemførelsen af denne beslutning.

Artikel 13

1. Inden den 1. november 1989 og hvert andet år herefter skal Kommissionen offentliggøre en beretning om gennemførelsen af denne beslutning.

2. Medlemsstaterne og Kommissionen samarbejder om gennemførelsen af denne beslutning, navnlig med hensyn til tilvejebringelsen af oplysningerne til den i stk. 1 omhandlede beretning.

3. Fortrolige oplysninger, der modtages i forbindelse med gennemførelsen af denne beslutning, er omfattet af tjenstlig tavshedspligt.

Artikel 14

Rådet træffer afgørelse om en revision af denne beslutning senest den 30. juni 1990 på grundlag af et forslag fra Kommissionen, der skal forelægges inden den 1. november 1989.

Artikel 15

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. december 1987.

På Rådets vegne

U. ELLEMANN-JENSEN

Formand

*BILAG I***Luftfartsselskaber omhandlet i artikel 2, litra f), nr. ii)**

Følgende luftfartsselskaber opfylder de i artikel 2, litra f), nr. ii), omhandlede kriterier, så længe de er anerkendt som nationale luftfartsselskaber af den medlemsstat, der anerkender dem som sådanne på tidspunktet for meddelelsen af denne beslutning:

- Scandinavian Airlines System,
 - Britannia Airways,
 - Monarch Airlines.
-

BILAG II

Liste over lufthavns kategorier

Kategori 1	BELGIEN:	Bruxelles-Zaventem.
	DANMARK:	København-Kastrup/Roskilde.
	VESTTYSKLAND:	Frankfurt/Rhein-Main, Düsseldorf-Lohausen, München-Riem.
	SPANIEN:	Palma-Mallorca, Madrid-Barajas, Malaga, Las Palmas.
	GRÆKENLAND:	Athen-Hellinikon, Saloniki-Micra.
	FRANKRIG:	Paris-Charles de Gaulle/Orly.
	IRLAND:	Dublin.
	ITALIEN:	Roma-Fiumicino/Ciampino, Milano-Linate/Malpensa.
	NEDERLANDENE:	Amsterdam-Schiphol.
	PORTUGAL:	Lisboa, Faro.
	DET FORENEDE KONGERIGE:	London-Heathrow/Gatwick/Stansted, Luton.
Kategori 2	TYSKLAND:	Hamburg-Fuhlsbüttel, Stuttgart-Echterdingen, Köln/Bonn.
	SPANIEN:	Tenerife-Sur, Barcelona, Ibiza, Alicante, Gerona.
	FRANKRIG:	Marseille-Marignane, Nice-Côte d'Azur, Lyon-Satolas, Basel-Mulhouse.
	IRLAND:	Shannon.
	ITALIEN:	Napoli-Capodichino, Venezia-Tessera, Catania-Fontanarossa.
	LUXEMBOURG:	Luxembourg-Findel.
	PORTUGAL:	Funchal, Oporto.
	DET FORENEDE KONGERIGE:	Manchester-Ringway, Birmingham-Elmdon, Glasgow-Abbotsinch.
Kategori 3	Alle andre lufthavne, som officielt er åbne for international ruteflyvning.	

Erklæring fra forbundsrepublikken Tyskland

Rådet har modtaget følgende meddelelse fra Forbundsrepublikken Tysklands regering:

Forbundsrepublikken Tyskland erklærede i forbindelse med deponeringen af ratifikationsdokumenterne vedrørende traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber, at disse traktater ligeledes gælder for Land Berlin. Den erklærede i samme forbindelse, at de rettigheder og det ansvar, der er tillagt Frankrig, Det Forenede Kongerige og De Forenede Stater med hensyn til Berlin, forbliver uberørt. I betragtning af, at den civile luftfart hører til de områder, hvor de nævnte stater udtrykkeligt har forbeholdt sig beføjelser med hensyn til Berlin, henleder forbundsregeringen, efter at have rådført sig med disse staters regeringer, opmærksomheden på, at Rådets direktiv om billetpriser for ruteflyvning mellem medlemsstaterne og Rådets beslutning om deling af passagerkapaciteten mellem luftfartsselskaberne ved ruteflyvning mellem medlemsstaterne samt om luftfartsselskabers adgang til at deltage i ruteflyvning mellem medlemsstaterne ikke omfatter Land Berlin, og at Rådets forordning om fastsættelse af fremgangsmåden ved anvendelse af konkurrence-reglerne på virksomheder i luftfartssektoren og Rådets forordning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på visse kategorier af aftaler og samordnet praksis inden for luftfartssektoren ikke finder anvendelse i Land Berlin.
